

Archeologische notitie

Uiterweg 227ws1 en ws2, Aalsmeer

IDDS Archeologie

R. Semeijn

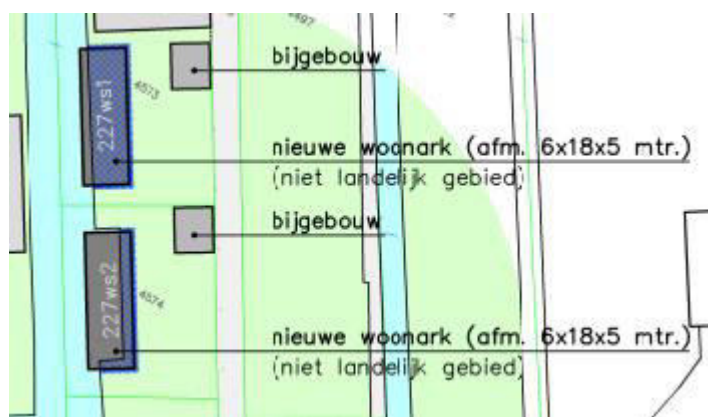
05-07-2024

1. Aanleiding en ligging

In het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de Uiterweg 227ws1 en ws2 in Aalsmeer heeft de gemeente Aalsmeer gevraagd om het aanleveren van een archeologisch onderzoek. De aanleiding voor dit onderzoek is de geplande nieuwbouw op het perceel. Hierbij zullen twee woonarken en twee bijgebouwen worden gebouwd. De woonarken zullen deels in het water en deels op land worden geplaatst (Figuur 1). De diepte van de bodemverstoring die hierdoor optreedt is onbekend.

Het plangebied ligt op het Paraplubestemmingsplan Archeologie en Cultuurhistorie Aalsmeer 2024 in Waarde-Archeologie 2. Onderzoek is noodzakelijk omdat het plan groter is dan 50 m² en de ingreep dieper zal reiken dan 40 cm.

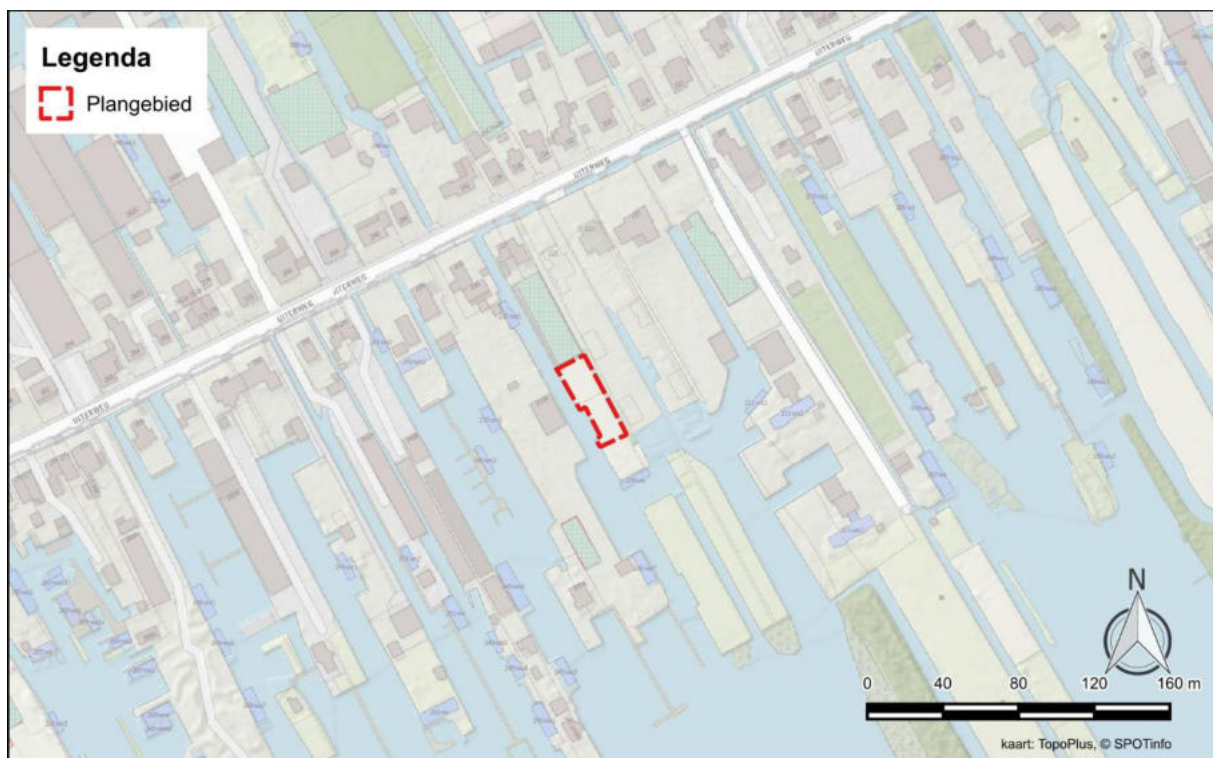
In deze notitie wordt op basis van een beknopt literatuuronderzoek beredeneerd waarom uitgebreider archeologisch onderzoek voor de geplande ingreep niet zinvol is.

Figuur 1: Uitsnede van de plantekening met de toekomstige situatie zoals aangeleverd door de opdrachtgever.

Figuur 2: Het plangebied op een recente luchtfoto (bron: PDOK).

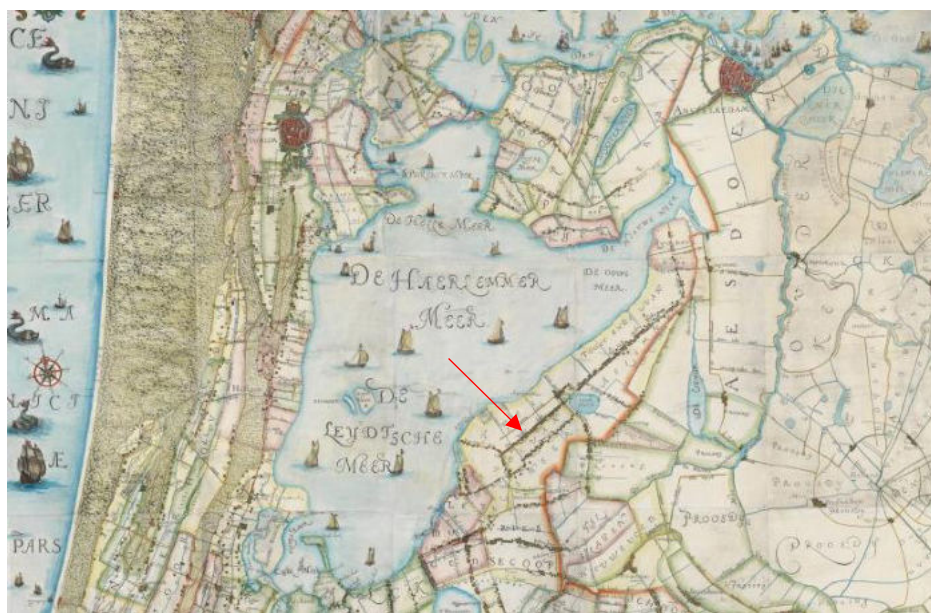
Figuur 3: Het plangebied op de topografische kaart.

2. Verwachtingskaart

De vrijstellingsgrenzen uit het bestemmingsplan zijn gebaseerd op de archeologische beleidskaart van de gemeente Aalsmeer. Hierop is te zien dat een zone aan weersijden van de Uiterweg is gemarkeerd als een zone van hoge archeologische waarde. De hoge waarde is gerelateerd aan de ontginning van het veengebied vanaf de Late Middeleeuwen en het bebouwingslint dat daarbij ontstond langs de Uiterweg. Bij de begrenzing van deze zone is echter geen rekening gehouden met de overgang tussen water en land.

3. Historisch kaartmateriaal

De Uiterweg is op de oudst beschikbare kaart, van 1612, weergegeven (Figuur 4). Deze kaart is opgesteld door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Florisz. Van Berckenrode. Ten noorden van het plangebied is het Haarlemmermeer te zien dat in 1852 is drooggelegd.¹ Het plangebied ligt aan de Uiterweg, wat een ontginningsas is geweest voor de ontginningen vanaf de Late Middeleeuwen. Langs de Uiterweg is in de 17^e eeuw al een bebouwingslint aanwezig en waarschijnlijk al vanaf de 10^e-12^e eeuw. De bebouwing die staat aangegeven op de kaart is meer een indicatie dan een accurate weergave ervan. Het is daarom onduidelijk hoe intensief de Uiterweg bebouwd was in de buurt van het plangebied.

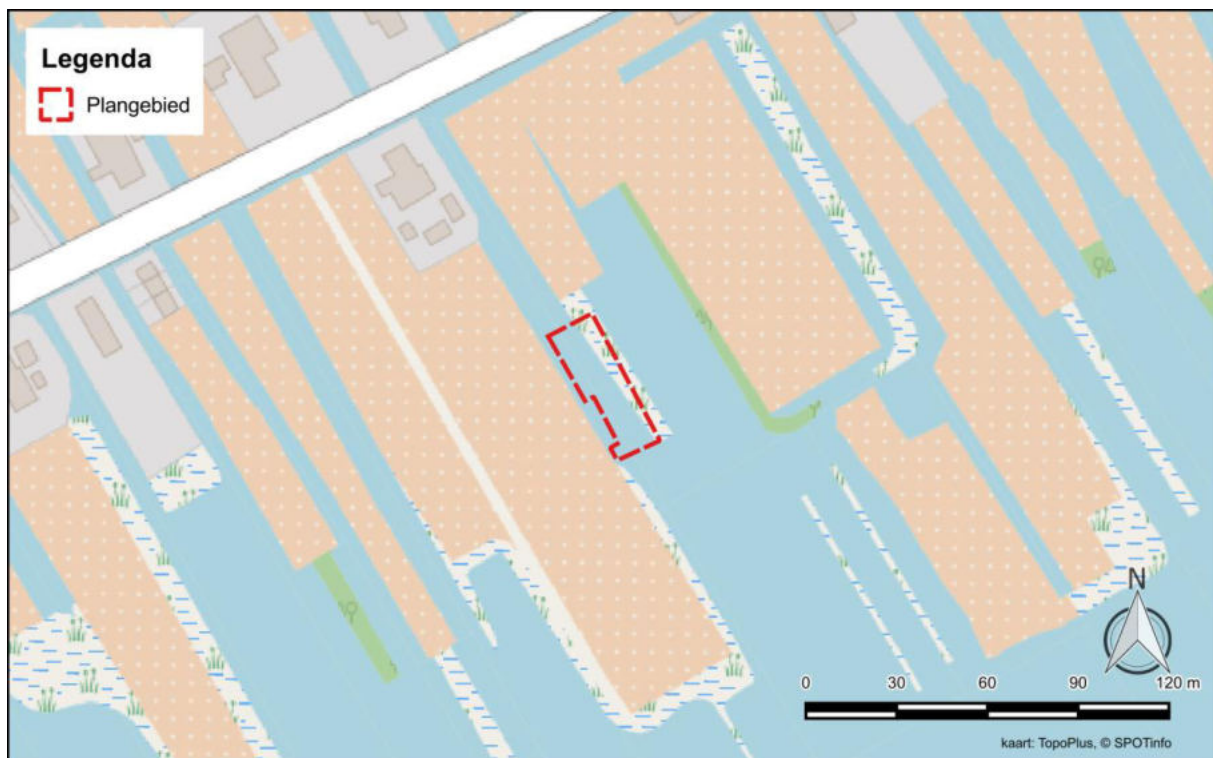

Figuur 4: Een uitsnede uit de historische kaart opgesteld door Floris Balthasars en Balthasar Florisz. Van Berckenrode in 1612 (bron: www.rijnland.net). Het plangebied ligt bij benadering ter hoogte van de rode pijl.

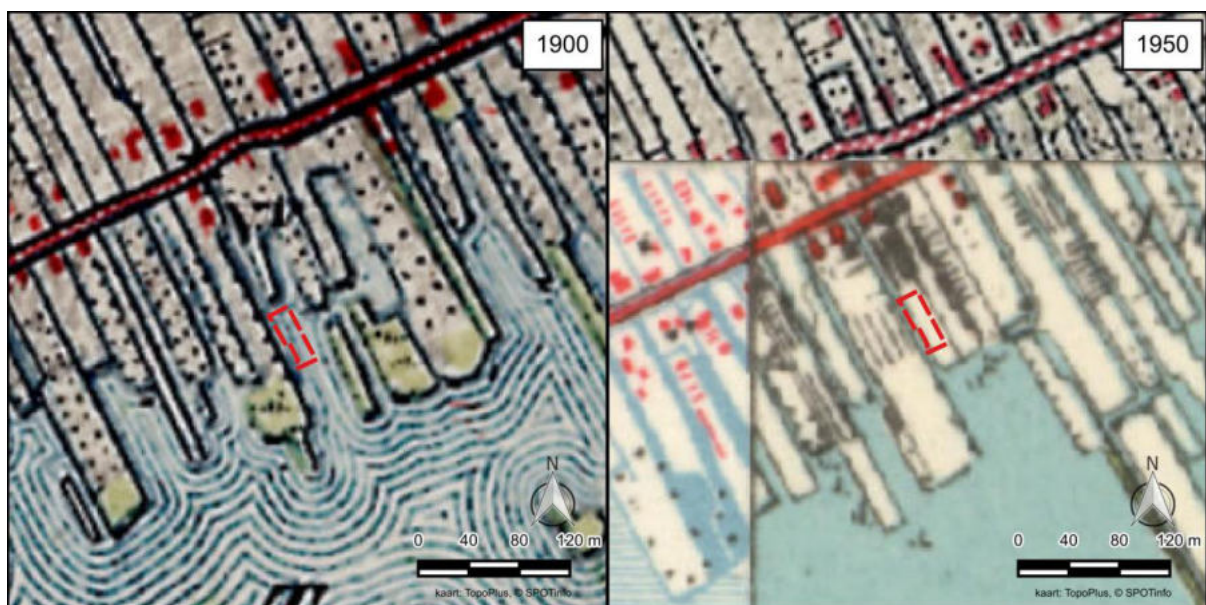
De ontginning van het veengebied vanaf de Late Middeleeuwen had tot gevolg dat er bodemdaling optrad en dat het gebied vernatte. Dit werd bespoedigd door grootschalige veenaafgraving. Er ontstonden grote plassen, zoals de ten zuiden van het plangebied gelegen Westeinderplassen. Door oeverafkalving werden deze plassen in de loop van de tijd nog groter.

Uit het historisch kaartmateriaal blijkt dat het plangebied sinds minimaal het begin van de 19^e eeuw onder water heeft gelegen (Figuur 5). Deze situatie verandert pas rond de tweede helft van de 20^e eeuw wanneer het gebied weer aangevuld wordt met grond en in gebruik wordt genomen als tuinderij (Figuur 6).

¹ Beleidsnota Archeologie gemeente Aalsmeer 2016. Cultureel erfgoed Noord-Holland.

Figuur 5: De gedigitaliseerde kadastrale kaart van 1811-1832 met het plangebied in het rood (bron: hisgis.nl). Lichtgrijs: de historische bebouwing; lichtbruin: teelaarde; blauw: water; groen: bosschages; wit: rietland.

Figuur 6: Het plangebied op uitsneden van de historische topografische kaarten van 1900 en 1950 (Bron: topotijdreis).

4. Conclusie en advies

Het plangebied heeft sinds minimaal het begin van de 19^e eeuw onder water gelegen. De waterbodem heeft een lage archeologische verwachting: het oorspronkelijke veen zal zijn afgegraven en de onderliggende wadafzettingen zijn ontstaan in een landschap dat vergelijkbaar was met de huidige Waddenzee en daardoor ongeschikt was voor bewoning.

De kans dat bij de geplande ingrepen archeologische resten worden verstoord, is klein. Er wordt geen archeologisch onderzoek geadviseerd.

Bijlage 1: Topografische kaart

Legenda

IDDS
's- Gravendijkseweg 37
2201 CZ Noordwijk
info@idds.nl
IDDS.NL

maakt ontwikkelen mogelijk

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
T 071 - 402 85 86

Project: A5991 Uiterweg 227ws1, Aalsmeer

Auteur: RSE

Formaat: A4

Schaal: 1:20.000

Datum: 05-07-2024